

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера.

За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.

За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.

Претплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.

Појединачни број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: Д-р Иво Јовић

Дворске и дипломатске вијести

— Његово Величанство Краљ Господар отпутовао је у сриједу послје подне на Крушевац дворским аутомобилом, праћен г. г. овдашњим отоманским послаником Алфредом Рустем бејом, генерал-ађутантом бригадиром Митром Мартиновићем, Лазаром Мијушковићем и др. Гвозденовићем. Истог дана и Њено Величанство Краљица отпутовала је на дужи боравак на Ријеку са Њиховим Краљ. Височанствима Књагињама Ксенијом и Вјером.

— У уторак у два сата послје подне приспио је у Подгорицу командант војске у валијату скадарском, генерал-штабни пуковник г. Хасан Риза беј, праћен вршиоцем дужности његовог генералног штаба г. Али Неџиб бејом и својим ордонанс официром потпоручиком г. Османом Нури Ефендијом — изасланство, које је дошло у име Високе Порте и турске војске да поздраве Њ. В. Краља. Одмах послје доласка правили су посјету мјесним властима у Обласној Управи.

Чиновници Обласне Управе, у одсуству заступника обласног управитеља бриг. г. Блажа Бошковића, вратили су им посјету у турском консулату. Такође и г. бриг. Бошковић, одмах по своме повратку са Цетиња, вратио им је посјету у турском консулату.

Сјутра-дан у 10 часова прије подне турска је депутација, праћена аташованим јој командиром г. Ристом Љумовићем, учинила посјету министру војном бригадиру сердару г. Јанку Вукотићу у хотел „Европи“, који је исту вратио у 11 часова прије подне у консулату праћен ком. г. Петром Мартиновићем, шефом артиљеријског одјелјења.

Истог дана у 3 часа послје подне приспио је Њ. В. Краљ Господар на Крушевац, праћен турским послаником г. А. Рустем бејом и Шефом дворске војне куће генералом г. Митром Мартиновићем, г. Лазаром Мијушковићем и доктором г. Гвозденовићем. Ту су га дочекали, министар војни бригадир сердар г. Ј. Вукотић са командантом дивизије бригадиром г. Блажом Бошковићем. У част доласка Господарева испашен је 21 топовски метак са Љубовића. Истовремено била је окићена Подгорица заставама.

Истог дана у 7 сати почела је сјајна илиминација вароши и околних брда. Војна музика пролазила је свирајући кроз стару и нову варош праћена клицањем непрегледне одушевљене масе народа.

У четвртак у 9½ часова пред подне примио је Краљ на Крушевац турско изасланство, које је пратио посланик г. Рустем беј и турски консул у Подгорици г. Нафилијан Ефенди и г. ком. Љумовић.

Послје тога Њ. В. Краљ Господар пошао је на коњу у Подгорицу и тачно у 10½ часова стигао је на „Ливаде“, на којим је било скупљено преко 5000 народа са ученицима свију школа и корпорацијама подгоричких друштава. Дочек је био импозантан, владао је

примјеран ред и било силно одушевљење.

Пред Војним Станом били су упаражени наши официри, који се налазе на скупу у Подгорици, у потпуној парадној униформи.

При доласку Краља испашен је 21 топовски метак. Музика је засвирила црногорску химну. Краљ је дошао на коњу са маршалским жезлом у руци. Прво је обишао уздуж сав скупљени народ, који га је с неописимим одушевљењем акламирао. За тим је Краљ прошао испред постројених официра, које је поздравио са „Помага Бог, ђецо!“ Официри су се одазвали овом поздраву одушевљеним „Живио врховни командант!“ Иза тога поздравио је Њ. В. Краљ турску депутацију, која је са послаником г. Рустем бејом чекала испред Војног Стана и честитао им црногорска одличја, која су им била предана одмах послје њиховог повратка из аудјенције са Крушевца, а која су већ имали на себи.

За тијем је Господар, праћен г. Министром Војним, Обласним Управитељем и помоћником Министра Војног, својом свитом и турском депутацијом, ушао у салон војне команде, гдје је послужен шампањ и цигаре. Том приликом је Господар наздравио за здравље Њ. В. Султана и његове војске, г. турски посланик за здравље Господара и Његовог Дома, пуковник г. Хасан Риза беј у здравље црногорске војске и њеног славног врховног команданта.

У 11¼ изашао је Господар из Војног Стана и прије поласка изјавио је своје признање министру војном сердару г. Ј. Вукотићу као и заступнику обласног управитеља бриг. г. Бошковићу и преко истог предсједништву општине на импозантном дочеку и примјерном реду и наредио им је да захвале окупљеним официрима и народу, као и то, да им саопштите, да им је донио топли поздрав са свог скорашњег пута у Русији од Цара Николе.

У дворски аутомобил сјели су осим Господара и Књаз Петар, који се бави на старјешинском скупу у Подгорици и посјеђава редовно све часове предавања, турски посланик г. А. Рустем Беј, пуковник г. Хасан Риза Беј и помоћник министра војног генералштабни пуковник г. Колосов.

При поласку за Крушевац обишао је Господар у аутомобилу поново уздуж окупљени народ, који је давао бурно израза свом одушевљењу.

На Крушевцу је у подне био свечан ручак у част турске депутације, којему су имали част присуствовати и Њ. Краљ. В. Књаз Петар, посланик г. А. Рустем Беј, турски консул у Подгорици Нафилијан Ефенди, министар војни бригадир сердар г. Ј. Вукотић, генералштабни пуковник г. Колосов, бригадир г. Бошковић и господа из Господарева пратње генерал-ађутант Митар Мартиновић, Лазар Мијушковић и доктор Анто Гвозденовић.

Г. пуковник Хасан Риза беј одликован је I степеном Даниловог реда, г. мајор Али Неџиб беј, командант стрељачког батаљона III

степеном, ордонансофицир потпоручник г. Осман Нури Ефенди IV степеном и консул у Подгорици Нафилијан Ефенди III степеном.

— Његово Величанство Краљ при свом повратку из Русије обдарио је руском официрском сабљом са позлаћеним балчаком, ванредно лијепо израђену, г. бригадира Блажа Бошковића.

— Њ. Краљ. В. Књаз Мирко отпутовао је јуче изјутра у иностранство. При поласку са Цетиња Његово Краљевско Височанство испратили су г. г. чланови Краљевске Владе и великодостојници. До Котора Његово Краљ. Височанство одвезло се дворским аутомобилом, а одатле одмах продужио пут лојдовим паробродом.

— Њ. Краљ. В. Књаз Петар у недељу послје подне отпутовао је у лов на Скадарско Језеро и у понедељак се у вече на Цетиње повратио, па је у уторак отпутовао у Подгорицу, гдје се бави на састанку и вјежби официра.

— У уторак у вече умјетница на харфи г-ђица Клементина Вутје имала је част да концертује у Свијетломе Двору пред узвишеном Краљевском Породицом и отмијеним званицама, када је добила похвалу за своје умјетничко дјеловање, којом је приликом Њ. В. Краљ изволио одликовати златном медаљом за ревност.

— Г. гроф де Салис, енглески посланик на Цетињу, отпутовао је у Скадар, одакле су се већ повратили г. др. Гавриловић, посланик Краљевине Србије и г. Камбон, отпавник послова овд. француског посланства.

— Г. Јово Поповић, наш отпавник послова у Цариграду, допутовао је на Цетиње.

Приликом борава Његовог Величанства Краља Господара у Русији, неки страни листови изнијели су говоре г. Душана Греговића, министра иностраних дјела, са дописницима листова тако, да се по њима могло закључити како г. министар неповољно гледа на сусједну Отоманску Империју и како се немило о њој изражава.

Како то не одговара правом стању ствари, сматрамо за потребно да изјавимо да су то нетачна излагања, која не одговарају осјећајима, која г. министар гаји према Младотурцима и Отоманској Царевини, у којој је дуже вријеме живио као дипломатски заступник Црне Горе. Напротив г. министар се и тада, као и сваком даном приликом, изјашњавао савијем противно ономе што се у тим листовима износи, што се, у осталом, најбоље засвједочава dobrим и пријатељским односима између наше државе и Отоманске Царевине, чему је свједок и нарочито изасланство, које је баш сад на Крушевцу од стране Високе Порте поздравило Његово Величанство Краља.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Европа и Црна Гора. Администрација књига д-ра Владана Ђорђевића у Београду објавила је, да је дата у штампу прва свеска д-р Владанове нове књиге „Европа и Црна Гора“, која се односи на однос Црне Горе према Турској, Русији и Млетака у осамнаестом вијеку. У позиву на претплату вели се:

„Црногорски дио списа „Европа и Балкан“ испаше је због свасим нове архивске грађе из осамнаестог вијека тако велики, да се морао подијелити у четири свеске. Прва обухвата односе Црне Горе са Турском, Русијом и Млетцима у XVIII вијеку, друга односе између Црне Горе и Аустрије у XVIII вијеку, трећа и четврта дипломатску историју Црне Горе у XIX вијеку до Берлинског Конгреса закључно. Ушла је у штампу и разаслаће се претплатницима чим буде готова свеска прва с оваквим распоредом садржине: Приступ: како данас стоји у науци питање о независности Црне Горе од пошљедњег Црнојевића до Владике Данила; Прво изасланство Русије у Црну Гору; Црногорска изасланства у Русију и у Млетке; Црна Гора између Русије и Млетака; Мисија Владике Василија у Русији; Владика Василије у Црној Гори; Друго путовање Василијево у Русију; Мисија руског статског савјетника Пучкова у Црној Гори; Лажни-цар Шћепан Мали; Руски књаз Дугорук и Шћепан Мали; Шћепан Мали и дубровачка република; и Јован Радоњић „гувернадур над свом Црном Гором“.

Издање ове свеске потпомогнуто је из књижевног фонда Илије М. Коларца. Друга свеска („Црна Гора и Аустрија у XVIII вијеку“) биће засебно издање Српске Краљевске Академије. За трећу и четврту свеску јавићемо доцније. Отварамо упис претплатника на прву свеску, у формату у коме је прва књига списа „Европа и Балкан“. Цијена је првој свесци за претплатнике три данара (односно перпера или круна); дућанска цијена биће 4 данара. Са претплатом треба похитати, јер без новца нећемо никоме књигу слати. Ко пошље новац за више од 20 претплатника може задржати за свој труд 30%. Од прве књиге „Европа и Балкан“ имамо још неколико егземплара на расположењу. Цијена је 8 данара или круна“.

Болести воље. Влад. С. Вемић, учитељ у Бјеловици, округ руднички у Србији, уредник педагошког часописа „Школски Радник“, што у Чачку излази, издао је овај позив на претплату: „По одобрењу писца, познатог психолога свјетског гласа члана француске Академије Наука, уредника „Философског Прегледа“, г. Теодора Рибо-а, превео сам са двадесет првог издања његово чувено дјело „Болести воље“. Проблем о поријеклу и суштини воље занимао је људске умове од паметнијека. Стара га је психологија третирали на један скроз метафизички начин, сматрајући вољу као неку трансцендентну моћ, која постоји сама за себе и дјелује сама собом. Као такву тешко ју је појмити и дефинисати, с тога су постале многе теорије, које су то питање замрсиле и створиле од њега једно од најтамнијих и најнастрашних психолошких питања. Нова психологија, која је посљедњих година нагло прокрчила себи пута, пошла је другим правцем. Она је узела психичке појаве као факта, која имају везе с неким системом, па је, проучавајући физиолошке промјене, у истом успјела да пронађе и утврди законе њихових јављања. На тај је начин добила чврсту научну подлогу и ушла тако рећи у ред егзатних природних наука. У књизи под горњим насловом, коју сам превео и коју сам намеран да штампам, третира се питање о вољи на тој новој основи, и то на један оригиналан и веома интересантан начин. Писац је на име прикупио психолошке појаве воље, њене правилне и болесне изражаје у свима нанама, наводећи за сваки случај и за сваку врсту болести врло занимљиве и поучне примјере. Те је случајеве класирао, проучивши им постанак и природу са анатомског и физиолошког гледишта, и на основу свега тога објаснио природу и механизам воље у нормалном стању. Тако је од једног апстрактног и неразумљивог метафизичког проблема створио једно приступачно и лако схватљиво психолошко питање. Већ сами примјери, који су у овој књизи наведени о разним случајевима обољења воље код човјека, по себи су врло интересантни, али су још од већег интереса научни резултати и закључци који су на основу њих наведени. То је свакојак и учинило, те је ова књига до сада преведена готово на све европске језике, а

у самој Француској за релативно кратко вријеме доживјела двадесет и једно издање. Но најбоље ће се вриједност њена видјети из прегледа садржине, који ево износим: Увод: Постављање питања, Воља као импулсивна моћ, Воља као моћ за устављања, Улога индивидуалног карактера, Избор и његова природа. Прва глава: Ослабљења воље. I Недостатак подстицаја: Подјела болести воље, Абулија или немоћ хотења: примјер Т. де Кеиси-ев, случајеви које је саопштио Било, Вјероватни узроци овога стања, Двије претпоставке: слабост импулса и промјена моторних престава; упоређење са психичком парализом, Слична стања; агорафобија; лудило сумње; случаји који су блиски уништењу воље. Немоћ напора, Два облика те немоћи. Од куда она потиче? Друга глава: Ослабљења воље. II Прекоумјерност подстицаја: изненадни и несвјесни импулси, Неосјетан прелаз од здравог стања ка болесном: фикс идеје, Распад воље, Његови вјероватни узроци, Ослабљење воље усљед тровања и можданих повреда. Трећа глава: Ослабљење хотимичне пажње: Интелектуална моћ и вољна немоћ, Колериц: његов портрет од Карлајла, Два облика ослабљења, Природа пажње, Њено је поријекло у осјећањима, Како се она одржава. Четврта глава: Влада ђуди. Немоћ воље да се јави: одсутност услова њене егзистенције, Хистеричан карактер. Од куда долази несталност воље. Пета глава: Уништење воље: Двије врсте уништења, Екстаза, Њен опис од Св. Терезе, Аномалија тога душевног стања, Сомнамбулизам: случај потпуног уништења, воље, Сумњиви случајеви, Примјери противљења, Илузија вољне моћи код неких хипнотизованих лица. Закључак: Воља је посљедњи ступањ једне прогресивне еволуције, чији је почетак у рефлексу, Она се састоји у једном хијерархијском уређењу, Закон распада воље и његов ток, Потврда патолошким чињеницама, Материјални услови координације воље, Њен физиолошки развјат, Њен психолошки развјат, Главни облици те координације, Воља код идиота, Воља је резултат координације и еволуције, Општи закључак: хтијење је једно просто стање свијести, које само собом нема никаквог дјјства да произведе покрет или заустављања. Увод и прва глава ове књиге штампани су у „Учитељу“, у свескама за октобар, новембар и децембар прошле године, и изазвали су велико допадање код читалаца. То ме је и побудило, те сам тражио и добио од писца одобрење за публиковање цијелог дјела. Како се суштина васпитања састоји баш у томе, да се васпитаникова воља формира у правцу васпитног идеала, то је јасно, да је свакоме учитељу и васпитачу један од основних и најглавнијих задатака да се добро упозна са природом и механизамом воље. А овом ће књигом то то постићи на један превасходно лак и занимљив начин. Из ње ће научити и упознати не само нормални механизам воље, него ће помоћу ње схватити и разумјети многу појаву, како у своме психичком животу, тако и код других, која му је до сада била неразумљива и загонетна. Поред тога што је писац на много мјеста чинио напомене у погледу васпитног утицаја на вољу, читалац, — васпитач и сам ће читајући ову књигу, моћи да извлачи консеквенце за свој васпитни рад. Уопште, ова књига отвара један нов хоризонт бацајући нову свјетлост на ово до сада тако тешко и замршено психолошко питање. А због свега тога она је од интереса и важности и у опште за наставнике свих школа, затим за судије, официре, свештенике и све друге који ма у ком виду имају посла са људском вољом, а најзад и за све интелигентне људе које интересују психолошка питања. С тога се и надам и очекујем, да ме сви они потпомогну својом претплатом, те да ова корисна књига угледа свијета на нашем језику. Књига ће изнијети 7 штампаних табака, на лијепој хартији, лијеписим и читким словима, у укусном облику, цијена ће јој бити за претплатнике, који у напријед пошаљу претплату само 1-10 динара (0-10 за поштарину за пошљику књиге). Кад се узме у обзир велики труд који је потребан за провођење психолошких дјела (усљед несавршенства наше психолошке терминологије), а при том овако малена цијена, онда ће мислим то бити најјаснији доказа, да овај посао нема спекулативни циљ, јер је цијена срачунаута само да исплати трошкове око издања књиге. Претплату треба слати мени одмах а најдаље до 1912. године, а за црногорске учитеље продужује се рок претплате до краја фебруара. Књига ће се разаслати претплатницима одмах послије тога рока, а најдаље до краја фебруара. Послије 10. фебруара цијена ће књизи бити 2 динара. Молим другове и пријатеље да се заузму око скупљања претплате, коју нека шаљу на моју адресу: пошта Бјелановица. Скупљачи ће добити на сваких 10 књига једну или могу задржати 10% у новцу“.

Пјесме Армана Дивала. Сава Д. Петровић из Пожаревца, који пише пјесме с потписом Арман Дивал дао је у штампу нову збирку својих пјесма у прози и стиху. Књига ће изнијети 9 штампаних табака. Претплатници ће је добити по цијени од једног перпера, док ће књижевна цијена бити перпер и по.

Словачки јубилеј. Овијех дана славио је словачки народ стогодишњицу рођења великога словачкога човјека, који је својим неуморним радом, својом списатељском дјелатношћу сачувао у народу трајан спомен, а то је Данило Г. Лихард. Његов геније није толико у оригиналности његових мисли, колико у аплицирању нових циљева и идеја на ситне словачке прилике. Истом с Лихардом слави ренасанса свој свечани улаз у Словачку. Једини он, хуманиста и слободни мислилац Јозефинског доба, како га је карактерисао свештеник Добровски, право је схватио и спроводио циљење просвјете у све, па и најниже редове словачког народа. Кметство, које почиње падају за Марије Терезије, пада године 1848, а ко у некој мјери тек формално, и у Словачкој, али се овдје рађају нове класе, класе душевне аристократије, која је сталешке предрасуде замијенила предрасудама душевним, остајући народу и надаље неприступачном. Лихард чини од почетка своје спаситељске дјелатности међу осталим словачким учитељима народа свијетли изузетак. Он је прстигао своје доба за 50 до 80 година. Прстигао га је прије свега својим политичким програмом, не налазећи врхунац политичке дјелатности у парламентарној политици великога стила, него у просвјетном и економском раду. Није о тој политици писао додуше великих дјела, али је за то живио за њу читавим својим животом. Његова смрт као да је за дуго времена прекинула рад, започет у том правцу. Наставља га истом млада словачка генерација. Данило Г. Лихард родио се 17. јануара 1813. у Словачкој Лупчи. Године 1832. сврши богословију, у јесен исте године полази у Италију те на пропутавању остаје дуже времена у Трсту. Касније студира трогодишњи богословски течај у Бечу, гдје пише талијанску грамматику. Године 1838. постаје професор у Шћавници. Али касније напусти ово мјесто, а од године 1848. стално се посвећује народно-економском раду. У ту сврху излаже „Новине за домаћинство“. Године 1849. позван је за редактора „Словачких Новина“ од тадашњег министра Баха. У тој је функцији све до 1861., кад ове новине ушљед политичких преокрета у Угарској престају излазити. Од 1863. излазе у Скалицама „Обзор“, лист за економију, радност и домаћи живот. Његова главна заслуга је популаризовање природних наука, нарочито страних дјела, чему му је у велике служило његов „Обзор“. Ту се доноси и животописи великих Словена, одломци из словенске и свјетске појезије, народна и лијепа белетристика и т. д. Слободоумни бој за словачку народност гесло је читаве његове публицистичке дјелатности. Издао је више народних календара, који носе све врлине добро уређених модерних народних календара. Тешко на њега утичу године 1870—75. И кад се распушта словачка „Матица“, он је онај, који подри народ, да не пригне главу пред првим невољама. Још на смртној својој постељи редигирао је посљедњи број свога „Обзора“, који изилази 15. новембра 1882. Дне 17. новембра заклопио је очи. Словачке новине за захвалношћу спомињу дјелатност овога великога свога човјека приликом стогодишњице његова рођења, упозоравајући на његов народно-економски рад нарочито најмлађу словачку генерацију.

Позоришни Годишњак. Управа Српског Краљевског Народнок Позоришта у Биограду издала је годишњак и то за године 1909-1910. и 1910-1911. У позоришној години 1909-1910. приказивано је свега 128 комада од којих 14 нових. у 237 представа 255 пута. 41 оригинал приказан је 80 пута. Од писаца највише су играни Јован Ст. Поповић (10), Бран. Нушић (9), Илија Станојевић (9), Борисав Станковић (8), Веселиновић Јанко (6), Трифковић (4), Војновић Иво (3) и Шанчанин (3). Од комада играни су највише Дорћолска посла (8) и Костана (8). 87 страних комада играно је 175 пута. По књижевности играно је француских 52 комада 95 пута, 19 немачких 42 пута, 5 енглеских 22 пута, 6 руских 8 пута, 2 мађарска 4 пута, 2 норвешка 2. и 1 старогрчки 1 пут. Од страних писаца најчешће су играни: Шекспир (22 пута), Сарду (12), Ростан (11), Мајер Ферстер (9) Мелак и Халеви (7) и т. д. Од преведених комада најчешће су преказивани Орлић (11 пута), Сан летње ноћи (10), Стари Хајделберг (9), Отело (6), Самсон (5). У сезони 1909-1910. приређено је за народ 6 представа са ниским цијенама. 21. новембра 1909. г. отворена је у Народном Позоришту Глумачка Школа. Цјелокупни приход био је 135.238.02 дин. И то приход од српских комада 34.653.80, што на сваку представу долази 550.06 д. а купни приход од страних комада 100.584.22. д. а на сваку представу 636.60 дин.

У позоришној години 1910-1911. приказано је свега 113 комада — у 242 представе 258 пута. 32 оригинала приказано је 79 пута. Од писаца су највише играни Бранислав Нушић (24), Борисав Станковић (12), Илија Станојевић (10), Веселиновић (6), Илија Окурић Сремац (3), Јован Ст. Поповић (3), Алекса Шантић и Шанчанин (4). 81 комад игран је 179 пута. По књижевности играна су 43 француска комада 88 пута, 14 немачких 14 пута, 6 енглеских 18 пута, 5 руских 17 пута, 3 талијанска 8 пута и т. д. Од писаца највише су играни: Шекспир (16 пута), Ди-ма Син (14), Толстој (10), Декаве и Флер (9), Сарду (8), Бисон (6), Сем Бенели (5) и т. д. Од комада најчешће су приказивани: Ана Карењина (10), Г-ђа са камелијама (9), Г-ђа Икс (6), Сан летње ноћи (5), Пир поруге (5). Цјелокупни приход у год. 1910-1911. био је дин. 144.213.55 и то од српских комада 45.104.05 дин. дакле на једну представу спада 627.695; од страних 99.019.50 д. на сваку дакле спада 592.97 д.

Интересантни су подаци о укупним приходима од улазница за посљедњих десет година. 1901-1902. за 267 представа пало је 127.066.81 дин. а године 1910-1911 за 241 представу 144.213.55 дин. Дакле повео се приход само за 17.146.74 дин.

На расписани драмски стјецај, у спомен 40-годишњице Народнок Позоришта, за које је Краљ Петар одредио суму од 1000 динара за најбољу оригиналну драму из живота нашега народа стигло је 36 драмских дјела. Књижевно-умјетнички одбор Ср. Кр. Н. Позоришта није примио ни једно дјело. Стање глумачког фонда износи 23.590.70 дин.

НАРОДНА ПРИВРЕДА

Сумпорисање буради

Много је времена откако се сумпор употребљава за чишћење винских судова. Покушавало се и друго што да се употреби за тај посао, па се нашло, да ништа боље није од сумпора.

Кад сумпор гори, развија се нека страшно загушљива пара. Од те паре гуши се и ватра, и све што је живо, па и оне све клице од гљивица, којих има у празној буради. И ето зато и држимо запаљен сумпор у празном бурету, да би од оне паре сатрле све клице од плесна и од других гљивица, које кваре вино.

Кад гори сумпор, она загушљива парачисти буре, да се не поквари вино, а може и да поправи боју вина. На оној загушљивој пари, кад гори сумпор, што год држиш влажно, изгуби боју, побијели. Мрљаве прсте од воћа поквариш, па намјестиш над запаљеним сумпором, очистиће се. За то се може употребити и жижица сумпорача. Па као што бијеле друге ствари од запаљења сумпора, тако и потамњела винска боја може да се изгуби од њега.

Ова загушљива пара шкодљива је и човјеку, особито кад се употреби за месо и друга јестива, а није тако кад се употреби за чишћење буради. Као у свему, тако и овдје ваља се разумјевати у томе. Ко употреби сумпор за чишћење буради онако, како треба, добиће сасвим здраво вино, које здрављу никако неће шкодити.

За сумпорисање буради купује се по трговинама сумпор у плочицама. Те се плочице или сумпорне крипце праве на три начина. Кад се сумпор растопи, или се у њему натопи платнена крпа или хартија, или азбест. Крпа кад гори, смрди. И зато така сумпорна крипца може дати вину неугодан мирис. Мање смрди хартија, а већ азбест никако. Азбест је камен у концима, који се усјава у ватри а не може изгорети. Он је и зато згодан за сумпорисање буради, што не да сумпору у горењу да капа на дно бурета. Оне су сумпорне крипце добре, које се чисто жуте, а не оне, које иду на сиво. Чист сумпор је тако жут, а није здрављу шкодљив.

Раније су сумпорне крипце биле дебеле. То није ваљало, јер није могао сав сумпор изгорети, те се имало штете, и јер је у горењу сумпор много капао, па је кварео буре, и кварео особито младо вино. Зато је најбоље употребљавати оне танке сумпорне шипчице, у којима је језгра азбест. Има ко мјесто сумпора употребљава такозвани мирођијски сумпор, у намјери, да у нечему поправи вино. Али тај сумпор не ваља, је даје вину неугодни мирис и укус. А и закон сам забрањује, да се узима тај сумпор, јер кваре вино.

Како се сумпорише буре, то већ свако зна. Жица се утврди на чепу, а на њој објеси сумпорна крипца. Кад се сумпорна крипца запали, онда се чеп овлаш намјести на рупу од бурета. Пошто је сумпор сагорно, онда се жица са чепа скине, а чеп се добро набије на буре.

Може се сумпорисати буре, и кад има у њему вина. Само не смије бити пуно буре. Тако се може сумпорисати буре, и кад је на њему славина па се вино отаче. За тај случај има разних начина.

Ако је буре изнутра плесниво, сумпор у њему неће да гори. Не ће сумпор да гори ни у бурету с вином, ако се озго нахватао цвијет, плесан. Па неће сумпор да гори ни у бачвама у којима је младо вино.

Још би ваљало знати, колико ћемо сумпора употребити, кад буре сумпоришемо. Буре се може сумпорисати јако, а може у средњу руку. Јако је буре сумпорисано, кад се на сваки хектолитар употреби једна танка сумпорна крипца (од азбеста), а у средњу руку, кад се на два хектолитра употреби једна.

Празна се бурад морају сумпорисати свакога мјесеца.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Уписао се за члана. Његово Краљевско Височанство Књаз Мирко, високи покровитељ друштва Цетињска Читалоница, благоизволио се својеручно уписати за члана овог друштва.

Отпутовао. Г. д-р Нико Добрећић, новопостављени архиепископ барски и примас српски, отпутовао је почетком ове недјеље у Рим ради посвећења.

Скуп официра. У сриједу су се у Подгорици скупили на позив и наредбу министра војног г. бригадира сердара Јанка Вукотића сви официри наше војске ради практичне обуке, која ће трајати мјесец дана. Њима ће се објашњавати унутра, правила и закони што се односе на војску и изводиће разне војне вјеште по нарочитом распореду. Томе скупу присуствује и сам г. министар војни са г. г. бригадирима и руским официрима, што су на служби у нашој земљи.

Концерат умјетнице Вутје. Знаменита умјетница на харфи, госпођица Клементина Вутје, која је имала част концертовати неку вече у Двору Њ. Величанства Краља Господара, приређује вечерас у Зетском Дому концерат у корист фонда сиромашних гимназијалаца на Цетињу. — Велики умјетнички глас, што га племенита умјетница ужива у свијету и признање, што га је са свију страна у највећој мјери задобила, привукла је и нашу пажњу према њој. Његово Величанство Краљ Господар цијенећи високу умјетност госпођице Вутје благоволио је одликовати златном медаљом за ревноност. — Желећи, да ода захвалност према томе знаку владарске милости, а вољна помоћи коју нашу хуману установу, госпођица је Вутје предложила управу Вел. Држ. Гимназије као старешинству фонда, да учини јаван добротворан концерат, прилажући сав приход те вечери фонду сиромашних гимназијалаца. Управа се томе племенитом приједлогу са захвалношћу одазвала, па ће према томе посјетиоци данашњег концерта уз умјетничко уживање имати и то задовољство да својом посјетом помогну једну овако корисну и погребну установу као што је фонд сиромашних ђака. Програм је те вечери биран и лијеп, а поједине ће пијесе пратити на клавиру наставник музике г. Алекса Ивановић. Цијене су горњим ложама II: 8; доњим II: 6; партер I. реда 1.50, а другог 1 перпер. Надамо се, да ће овај концерат успјети потпуно, а да ће велики број посјетилаца потпомоћи намјеру знамените умјетнице и добротворке наше школске младежи.

Лијеп примјер добротворства. Господин Љубомир Крсмановић, посљедник и познати српски родољуб из Биограда, поводом смрти своје честите мајке Петре, а да би оставио трајна помена њеном имену, ријешено је, да је уврсти у редове добротвора свију хуманитарних установа, не само у Србији, већ и у осталим дјеловима Српства. У ту сврху послао је на г. В. Божа Петровића у Никшићу своту од 2000 перпера, да је он по својој увијавности подијели међу хуманитарним установама у нашој отаџбини, те је исту и подијелио на овај начин: на Цетињу: Дјечјој Болници 250, фонду сиромашних гимназијалаца 250, друштву за потпомагање заната и трговине у Црној Гори 200, друштву „Црвеног Крста“ 200, црквеном пјевачком друштву „Његош“ 100; — у Подгорици: фонду сиромашних гимназијалаца 250, пјевачком друштву „Бранко“ 100; — у Никшићу: фонду сиромашних ђака средњих школа 250, фонду сиромашних ђака школе Ман. Острога 100, занатлиско-радничком удружењу 200 и пјевачком друштву „Захумље“ 100 перпера. — Хвала г. Крсмановићу на његовој племенитој дарежљивости, а честитој госпођи Петри мир и покој души и вјечан спомен у српском народу.

Скупштина Н. Штедионице. Управа Народне Штедионице на Цетињу држала је 12. ов. м. у просторијама основне школе V. редовну главну скупштину, која је била добро посјећена. Њу је отворио г. Вуко Вулетић, председник, захваљујући акционарима што су је посјетили у толиком великом броју, из чега се види, да се наш народ с дана у дан све више интересује за новчане заводе, поклања-

јући им овим начином пажњу. Свој говор завршио је изјавом, да скупштина има да захвали Његовом Величанству Краљу, који се нарочито брине за овакве установе, нашој скупштини у један глас кличе: Живио! Кад се прешло на дневни ред особито је скупштина била задовољна са извјештајем и радом Народне Штедионице и с тога једногласно је дала повјерење старој управи. И поред сваког старања предједника и чланова управе, да се изврши гласање, скуп је категорички одбио и устајањем изабрао поново стару управу и то: за предједника г. Вука Вулетића; за контролора г. Уроша Марића; за благајника г. кап. Марка Л. Иванишевића и за одборнике: г. г. Ђакон Ива Калуђеровића и Марка Гвозденовића. У надзорном одбору остала су такође г. г. Р. Поповић, предједник; чланови: Милат Мијатовић, Миха Вакети, Мило Милетић, Никола Кнежевић, Косто Лучић, Перо Шоћ, Петар Пејановић и Саво Милуновић. На то се управник г. Вуко Вулетић у име своје и својих другова срдечно захвалио акционарима на повјерењу и огласио да је скупштина закључена.

Фонд ђака у Никшићу. Г. војвода Божо Петровић—Његош упутио је 13. о. м. управи никшићских основних школа овакво писмо: „Господин Љубомир Крсмановић из Биограда, поводом смрти своје покојне мајке Петре, да би оставио трајна спомена њеном имену, ријешао је да је уврсти у ред добротвора свију хуманих установа не само Србије него и у цијелом Сриству. За нашу Домовину, Црну Гору, одредио је у ту сврху кр. 2000, коју је своту мени послао, да је по својој увиђавности раздијелим хуманим установама. Од ове своте мећем Вам на расположење код овд. Никшићске Штедионице кр. 250 за фонд сиромашних ђака, с молбом да се мајка господина Љубомира Крсмановића — пок. Петра уврсти као добротворка те установе.“ Биљежећи пок. Петру Крсмановићу међу добротворима наших сиромашних ђака, управа никшићских основних школа јавним путем изражава патриотском милосрђу њеног сина г. Љубомира особиту благодарност. Такође дугује захвалност г. војводи Божу Петровићу, који је у свом распореду изволио назначити, да се с овако обилном сумом помогне фонд сиромашних ђака у Никшићу.

Фонд сиромашних гимназијалаца. Нови добротвори фонда сиромашних гимназијалаца: Г. капетан Милој Соцић уписао је своје покојне: оца Војводу Лазара, мајку Јовану, брата Бећа и уплатио перпера 300; г. Љуб. Крсмановић из Биограда, добротвор фондов, уписао је своју мајку пок. Петру, и преко г. војводе Божу Петровића упутио 250 перпера; ученици I разреда цетињске гимназије уписаће свог ранопреминулог друга Тома Копитовића ученика I раз. гимназије перп. 100; г. Михо Вакети, проф. цетињске гимназије перп. 100. — Накнадно приложише фонду: г. Д-р Стево Огњеновић обл. физикус и референт санит. одјељења и г. Нико Виторовић, трговац по перп. 10; г. Филип Крушка, секретар Држ. Штампарије перп. 4. — Управа фонда изјављује најтоплију благодарност илементитим дародавцима.

Добротворни прилози. На забави, коју је приредило друштво Цетињска Читаоница 4. ов. м. у просторијама Зетског Дома, пали су ови добротворни прилози: Г. г. Д-р Лазо Томановић 1918 перпера, Лудвик Наглић 20 перп.; војвода Ђуро Церовић, српски посланик Д-р Гавриловић, бригадир, сердар Јанко Вукотић, Марко Гвозденовић, пуковник Колосов по 10 перп.; Оскар Краус 7 перп.; Мило Дожић и Мирко Мијушковић по 5 перп.; Веселин Секуловић и Јован Д. Мартиновић по 2 перп. Приложницима Управа Читаонице искрено захваљује.

„Омладинско Коло“. Господин проф. М. Вакети, уписао се за члана добротова, гимназиског друштва „Омладинско Коло“ уложивши 50 перпера, на чему му друштво наисрдичније благодари.

ТЕЛЕГРАМИ

Цариград, 12. фебруара. — Министарство унутрашњих дјела публиковало је, односно бомбардовања Бејрута, извјештај слједеће садржине: Двије италијанске ратне лађе стигле од једном пред Бејрут и затражише предају турских лађа „Амелан“ и „Ангоре“. На тај захтјев турске су лађе одмах заузеле позиције за одбрану. Италијанске лађе пак отпочеле су напад на турске лађе, које су се очајнички бориле. „Амелан“ би погођена на више мјеста а при томе на њој се појави и пожар и пошто се екипаж спасао лађа је пропанула, а тако исто и „Ангора“ је била потопљена.

Италијанске су се лађе последије тога удаљиле, али два сата доцније и опет су се појавиле и гађале остатак потопљених лађа, од којих су се каторке назирале изнад воде. Том приликом једно зрно је погодило отоманску банку и зграда је повријеђена. При првом нападу италијанских лађа, у вароши је било велико узбуђење, али су власти успјеле да ред одрже.

Цариград, 12. фебруара. — Овдје се говори да Италија преко Медове шаље пушке и муницију у Арбанију.

Цариград, 12. фебруара. — Према учињеној анкети поводом бомбардовања Бејрута погинуло је 15 особа, а стотину их има рањених. — Три су ескадрона кавалерије из Дамаса упућени у Бејрут. — Порта је упутила великим силама протест односно бомбардовања Бејрута. — Пронесе се гласови, да ће Порта протјерати све италијанске поданике.

Цариград, 13. фебруара. — Министарски је савјет одлучио, да се прогнају сви италијански поданици алепског вилајета изузев свештенство. — Министарски је савјет истовремено одлучио, да се протјерају у будуће сви италијански поданици из оних мјеста, која би била бомбардована од стране Италијанаца.

Цариград, 13. фебруара. — У Цариграду је стигао извјештај од валије Бејрута, у ком се доставља да је било, приликом бомбардовања, више од 30 мртвих и да нема ни међу мртвим ни међу рањеним ни једног странца. — Отоманска банка и многа друга здања у вароши оштећена су од италијанских ђулади.

Цариград, 14. фебруара. — Према депеши, која је стигла министарству војном, италијанске трупе напале су на Занзур у намером да је заузму, али жестока ватра Турака и Арапа приморала их је да се повуку натраг.

Цариград, 15. фебруара. — Порта је дала налог својим посланицима, да категорички изјави великим силама, да је мир немогућ између ње и Италије.

Париз, 15. фебруара. — Извјесне новине пишу, да је влада француске републике са још два кабинета сагласна да се учине енергични кораци код Порте, како би иста повукла своје трупе из Триполиса, чиме би се и рат окончао.

Цариград, 15. фебруара. — Говори се, да је министар спољних послова, приликом јучерањег примљених страних посланика, изјавио истима да ће Порта остати непоколебљива у пркос свим могућим пресијама од стране великих сила односно рата с Италијом. Истодобно он им је нагласио да би требало пресије чинити у Риму а не у Цариграду.

Рим, 16. фебруара. — Генерал Реисоли телеграфира, да су италијанске трупе, последије жестоке борбе, заузеле врхове Мержеба. Непријатељи су претрпјели огромне губитке, а италијанска је војска изгубила 11 мртвих а 82 војника су рањена.

Цариград, 18. фебруара. — Мјесна агенција публикује депеше према којима су Турци и Арапи, за вријеме борбе код Мержеба, имали 80 мртвих а губитак Италијанаца да је огроман.

СТЈЕЧАЈ

Тражи се лекар за општину вароши Подгорицу, са годишњом платом од три хиљаде и шест стотина (№ 3600) перпера и остале награде према санитетском зборнику.

Молитељи морају познавати српски језик, морају бити оспособљени за д-ра цијелокупног лљкарства на једном од признаних европских универзитета; молбе морају бити припослане Санитетском Одјељењу Краљ. Министарства Унутрашњих Дјела, снабђевене с односним исправама, гдје се може добити ближе објашњење.

Број 375 Из канцеларије Санитетског Одјељења Кр. Министарства Унутрашњих Дјела, 13 фебруара 1912 г., Цетиње. 1,3

ПРОДАЈА ТАКСЕНИХ МАРАКА

Према ријешењу Министра Финансија и Грађевина, продаја таксених марака и артија од вриједности вршиће се код следећих препродавалаца:

На Цетињу код Митра Пајовића;
На Ријеци код Анђе Ј. Газиводе;
На Данилову граду код Мила В. Мартиновића;
У Бару код Дула Амзића;
У Улцињу код Захарије Бр. Љумовић;
У Подгорици код књијаре „Рундо и Загора“;
У Никшићу код Мурата Буразеровића;
У Нолацину код књијаре „Нујачић и Тошковић“;

У осталим мјестима продају таксених вриједности вршиће дотичне управе царинарница.

Број 1290. Из канцеларије Министарства Финансија и Грађевина, Одсек за монополе и таксе, 16. јануара 1912 год. Цетиње. 1,5

ОГЛАС

Симо Ристов Цодић из Колашина, јавио се потоњи пут својој породици назад три године из В. Трнова у Бугарској, те се моли сваки, ко би што о поменутом знао, да изволи што прије извјестити ово Министарство.

№ 463. Из канцеларије Кр. Министарства Иностраних Дјела, 15. фебруара 1912 г., на Цетињу. 1,3

ОБЈАВА

Поштанско-телеграфском одјељењу министарства унутрашњих дјела потребно је 900 (девет стотина) телеграфских стубова — директа од потпуног правог, здравог и огуњеног јеловог стабла.

Сваки стуб мора бити дуг најмање 8, а највише 8 м. 10 цм. а пречник на горњем крају не смије бити тањи од 140, ни дебљи од 160 м/м., а његовом доњем крају оставља се природна дебелина раста.

Сви стубови морају бити заклишени у виду купе на горњем крају, а доњи крај има се зарубити у правом углу; иначе сви стубови, који неби овим прописима одговарали, биће одбачени од комисије, која ће бити одређена да диреке прегледа и прими, те ће лиферант све оне диреке, који би му били одбивени, морати најдаље у року од 15 дана замијенити новијема — по пропису.

Закупац, који буде предузео лиферацију диреке, треба да исте о своме трошку распореди на колском путу између Подгорице и Цетиња и то 500 (пет стотина) комада најдаље до 1. јуна, а 400 (четири стотине) најдаље до 1. јула ове године.

За набавку ових диреке поштанско-телеграфско одјељење држаће 26. фебруара ов. год. лицитацију у својој канцеларији од 9 до 12 сати прије подне. Сваки лицитант дужан је донијети на лицитацији и кауцију од 4000 перп. у готову новцу или 8000 перп. у непокретности.

Ближа објављештења могу се добити прије или на сами дан лицитације.

П. т. број 1575. — Из Поштанско-Телеграфског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела, 3. фебруара 1912. г. Цетиње. 2,4

Службени огласи

ПОЗИВ

У извршењу ријешења потписатог Суда од 12. октобра ове године, број и ознака доњи, овим се позивају пресумтивни наслједници Илије Маркова Филиповића из Добрског Села, који је, служећи дуго као телеграфски чиновник у Србији, 5. маја ове године умро у Биограду, не оставив након себе порода нити у општење кога од породице му, да се са легализираним документима да доказ, да су они прави наслједници заоставштине пок. Илије, пријаве овом суду најдаље за три мјесеца дана од данас, последије ког ће се рока заоставшине имање реченог Илије уступити пријављеним наслједницима по праву репрезентације.

Број 4654—II—1911—36.

Цетиње, 1. фебруара 1912. г.

Краљ. Обласни Суд,

Предсједник,

Јокан Ивановић.

Р. 128, бр. 850, ех 1911. г. 3,3

ОГЛАС

Сагласно ријешењу Кр. Обл. Суда у Подгорици, од 2. нов. 1911 год., број 5240—IV—1911—1145. Изаносе се на јавну продају доље описате непокретности Спасоја Ј. Љумовића из Копила, за измир дуга Милована В. Симоновића из Црнаца, које су процијењене перп. 108460 пр. За продају се одређују три рока: 6. марта, 6. априла и 5. августа 1912 год. Продаја ће се вршити у канцеларији потписатог суда у Спужу од 8 сати прије до 5 сати посље подне. На првом року непокретности се неће продати мање од процијењене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности, а на трећем року непокретности ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Сваки је лицитант дужан да положи јемство од 10% процијењене вриједности. Позивају се сви они, који на непокретности имају какво право и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

1) рала 5 $\frac{1}{2}$ зв. мј. „Пржине“ — ливада; граници: од истока Божина Богданов, запада и југа

Милован В. Отовић, а сјевера Петар Паунов и Перко Јошов, сви земљама, с постојећим правом послужја, које је до данас имала; процијењена перп. 78460 пр. — 2) $\frac{1}{3}$ од млиништа, Црнци; граници: од истока пут, запада Павле Радев, сјевера и југа Милета Спасојев сви са земљама, — сукозаница и друга прана, која је до данас имала; процијењена перп. 300.

Број 1065. 300—1911.

У Спужу, 6. фебруара 1912 год.

Кр. Капетански Суд,

кап. П. Савовић.

ОГЛАС

Ријешењем овога Суда од данас, број и ознака доњи — отворен је стјецај над покретном и непокретном имовином Николе Калуђеровића из Д-града.

На основу чега, овим се позивају, сви они, који су ма којим начином заинтересовани у диоби стјецанине масе, да се најдаље до 15. марта 1912 године, са својим потраживањима пријаве овоме Суду и да поднесу доказна средства за иста. Доцније пријављена потраживања Суд неће узимати у обзир.

Број 6131. IV—1911—2382.

Подгорица, 28. новембра 1911 г.

— Краљ. Обласни Суд, —

предсједник,

Д-р С. Дрљевић.

Р. 86, бр. 1006, из 1911. г., 2,2

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Милована Радојевића из Плана, за дуг Благоја Радојевића, — извршиће се у канцеларији кап. суда на Блатину — 12. марта и 12. јула 1912 год.

Виђи оглас у 4. броју „Гласа Црногорца.“

Број 137. 634—1911.

Капетански Суд,

Р. 50, бр. 153, 1,1

кап. Н. Драшковић.

ОГЛАС

Сагласно ријешењу Краљ. Обласнога Суда у Подгорици, од 1. октобра 1911 године, број 4775—IV—1911—1966, износи се на јавну продају ниже описата непокретност Новице Р. Милачића из Дубаја, за намир дуга Марка Вукановића из Пипера; процијењена 600 перпера. Продаја ће се извршити у канцеларији подписатог суда. За продају се одређују три рока: 23. фебруара, 24. марта и 22. јула 1912 године од 8 из јутра до 5 сахати последије подне. — На првоме року се непокретност неће уступити испод процијењене вриједности, на другоме хоће, али не испод $\frac{2}{3}$, а на трећему ће се непокретност уступити понудиоцу највише цијене. Лицитанти су дужни положити јемство 10% од процијењене вриједности. Позивају се они, који на непокретност имају какво право или право прече купње, да се суду пријаве пријед прве продаје.

Опис непокретности:

Звато мјесто „Главица“ од 1 рала ораће земље и 4 листобера шумове горе; граници: од сјевера метехом Ника Велишина, од југа и сјевера ораницом и метехом Новице Р. Милачића, а од истока метехом Ђорђеје Милачића.

Број 1090. 666—1911.

Пелев-бријег, 4. фебруара 1912.

— Капетански Суд, —

кап. П. Илић.

ОГЛАС

Износи се на јавну продају доље описата непокретност Савића и Стевана Томовића, за измир дуга Радисава Ђукића.

Продаја ће се извршити у три рока: 28. фебруара, 28. марта и 28. јула тек. године у кап. љевооречком суду од 9 до 12 сати прије подне.

На првом року непокретност се неће продати испод процијењене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијене, а на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Лицитанти су дужни положити јемство 10% процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

Долови Стевана Томовића граниче: од сјевера потоком поред комуна, на поред земље сердара Милоша до шуме Стеванове, од јужне стране дном шуме Стеванове до у јасен, отле на више те на косу, косом те у међу Савића Томовића, међом Савићеве земље, те у Почетну међу. — Горња непокретност процијењена 628 перп. и 45 пара.

Долови Савића Томовића граниче: од сјевера и истока Стеван Томовић, од југа и запада Ристо Томовић, — из великог потока навише пободене међама до на косу, — косом те у међу Стевана Томовића, које се процијени перп. 328 и 45 пара.

Пола домаћи долова Савића Томовића, који граниче: подно доње оранице раздором — те у букву вељу, па свуд подно ливаде, поред горе, те у међу Нокову, које се процијени перп. 100.

Број 83. 374—1910.

Ливјева-Ријека, 29. јануара 1912.

Кр. Капетански Суд,

кап. С. Марнић.

Р. 2-7, бр. 135, 1,1

ОГЛАС

У извршењу пресуде Кр. Обласног Суда из Старог Бара, од 22. марта 1911 год., број 783—IV—1910—551, са овим се износи на јавну продају доље описата непокретност Радосава К. Лучића из Медуне, за дуг Брахим Лиоре из Добре-воде, која је непокретност процијењена перпера 1000 (хиљаду).

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда.

За продају се одређују три рока и то: 6. марта, 6. априла и 6. августа 1912 год. у три сахата посље подне. На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности, а на трећем року уступити се понудиоцу највише цијене. Сваки је лицитант дужан положити јемство од 10% процијењене вриједности. Позивају се сви они, који имају на непокретност какво право, право прече купње, да се пријаве суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:

Кућа двокатна на путу на Горњем Медуну у којој се уграђивања ханска радња, дужине метара 10, ширине метара 6, тиглом покривена, у истој се находе два одјељења, кухиња и камара и до исте обор, неки док зида у клас озидан, а неки док сукомењом; граници: од истока, југа и запада Новица П. Поповић, од сјевера пут.

Број 33. 458—1911.

У Дољанима, 6. фебруара 1912 год.

Капетански Суд,

кап. Кр. Ивановић.

Р. 214, бр. 138, 1,1

ОГЛАС

У извршењу наредбе Краљ. Обл. Суда, од 8. децембра 1911 год., број 4945—IV—1911—1792. Износи се на јавну продају доље описата непокретност Николе М. Копривице из Бањана за наплату дуга Прве Никшићске Штедионице, — која је процијењена перпера 3000—

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатога суда. За продају су одређене три рока: 15. фебруара, 30. фебруара и 15 марта 1912 год. од 8 пред подне, па до 5 по подне.

На првом року непокретност неће се уступити испод процијењене вриједности. на другом хоће и ниже, али не испод ²/₃ процијењене вриједности, на трећему року уступиће се понудиоцу највише цијене. — Сваки је лициант дужан положити јемство 10% процијењене вриједности. — Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, као и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду пријед почетка прве продаје.

Опис непокретности:

2¹/₂ рала орачице, 1 коса ливаде и 2 пашњака у згради, звано: зграда и „Јасенови до“; граничи се: од истока Новица Копривица, од запада Ђоко Копривица, Рамо и Обрен Копривица, од сјевера Васо Копривица, од југа Ђоко Копривица. —

II-го. „Чамића-до“; граничи се: од истока и југа Новица Копривица, од запада и сјевера Пеко Милићић.

Број 736—476—1911.

У Величје, 20. јануара 1912 год.

Врш. дуж. капетана,
пор. Марко Баћонић.

Р. 205, бр. 141, 1,1

ОГЛАС

У извршење наредбе Кр. Обл. Суда, од 22. децембра 1911 год., број 5167—IV—1911—1884. — Износи се на јавну продају доље описата непокретност Реша Г. Миловића из Бањана, за дуг Прве Никшићске Штедионице, која је процијењена перпера 1260—.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатога Суда. За продају су одређена три рока: 15. фебруара, 30. фебруара и 15. марта 1912 год. од 8 пред подне, па до 5 по подне. — На првоме року непокретност неће се уступити испод процијењене вриједности, на другоме хоће и ниже, али не испод ²/₃ процијењене вриједности, на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене. Сваки је лициант дужан положити јемство 10% процијењене вриједности. — Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, као и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду пријед почeka прве продаје. —

Опис непокретности:

У 5 комада 1¹/₂ рало орачице, 1 коса ливаде, 4 листобера горе са припадајућим пашњацима, 1 појата дуга 10 а широка 7 лаката по вјетру, — једном ријечу Решово све изузев законитог рала и куће. —

I. „Приљутн“; граничи се: од истока Симеон Миловић, од запада Симо Миловић, од сјевера Јован Миловић, од југа Томо и Јошо — Миловићи. —

II. „Јелови-до“; граничи се: од истока Милош С. Миловић, од запада, сјевера и југа Глигор Миловић. —

III. „Катуниште“; граничи се: од истока Видак Миловић, од запада и сјевера Ђоко Миловић, од југа Глигор Миловић. —

IV. „Каменице“; граничи се: од истока Симон Миловић, од запада Јован Миловић, од сјевера Глигор Миловић, од југа Јован Миловић.

V. „Продоли“; граничи се: од истока Јован Миловић, од запада Милош Миловић, од сјевера Благоје Миловић, од југа Стеван Миловић.

Број 15. 1912 492—1911.

У Величје, 20. јануара 1912:

— Краљ. Капетански Суд —
врш. дуж. капетана,
пор. Марко Баћовић.

Р. 288, бр. 142, 1,1

ОГЛАС

У извршењу пресуде Кр. Обл. Суда у Никшићу, од 19. октобра 1911 год., број 3733—IV—1911—1149. Износи се на јавну продају доље описана непокретност Јована Радомирова Ничевића из Стубице, за дуг Андрије Мијушковића из Никшића, која је процијењена 650 перпера, за продају су одређена три рока: 13. марта, 13. априла и 13. августа 1912 године од 8 прије, па до 5 сати послјије подне. На првом року непокретности се неће уступити испод процијењене вриједности, а на другом року хоће и ниже, али не испод ²/₃ процијењене вриједности, а на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене. Сваки је лициант дужан положити јемство 10% од процијењене вриједности. Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, као и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду пријед почетка прве продаје на одређени дан.

Опис непокретности:

I. Рало земље и 135 квадрат. м. именом „Крушева Лука“; граничи: од сјевера Радован Ристов, од запада гора, од југа Миња Богданов, од истока ријека Зета.

II-ги комад, 1 лишњак горе тако звано „Петанско осоје“; граничи: од запада, истока и југа Лазар Радомиров, од сјевера Ђуро Зеленов.

Број 832—402—1911.

Богетићи, 13. фебруара 1912 год.

Капетански Суд,
кап. М. Мијушковић.

Р. 204, бр. 144, 1,1

ОГЛАС

У извршењу пресуде Кр. Обл. Суда у Никшићу, од 29. септембра 1911 год., број 3731—IV—1911—1147. — износи се на јавну продају доље описана непокретност Јована Лазарева Ничевића из Стубице, за дуг Андрије Мијушковића, која је процијењена перпера 450. За продају се одређују три рока: 13. марта, 13. априла и 13. августа 1912 године од 8 прије, па до 5 сати посље подне. На првом року непокретност неће се уступити испод процијењене вриједности, а на другоме хоће и ниже, али не испод ²/₃ процијењене вриједности, а на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Сваки лициант дужан је положити јемство 10% од процијењене вриједности. Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, као и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије почетка прве продаје на одређени дан.

Опис непокретности:

2¹/₂ ¹/₃ од рала земље и 70 квадрат. м. и удут, гора: јасен, грабовина и липа, именом „Каочина“; граничи: од истока Нешко Гашов, од сјевера Лука Марков, од запада Илија Видаков, од југа Гавриле Бошков.

Број 700—398 1911.

Богетићи, 13. фебруара 1912.

Капетански Суд,
кап. М. Мијушковић.

Р. 189, бр. 145, 1,1

СУДСКИ ПОЗИВ

Извршним рјешењем овога Суда, од 7. децембра 1910 год., број 1122. доња архивна ознака, стављен је под Суд, Алија Усковић, кочијаш из Подгорице, за дјело из § 181. Кривичног Закона, с тим, да се са слободe брани. У међувремену прије саопштења му дана јавне расправе, оптужени је побјегао у иностранство. У извршењу чл. 294. Крив. судског поступка, овим се Усковић позива, да престане овом Суду на дан 15 јуна 1912 год., у 8 сати прије подне, ког ће се дана одржати јавна расправа по дјелу, које му се тужбом импутира.

У противном случају Суд ће поступити по § 298., цитираног Законика гес., изрећи ће пресуду „in contumaciam“.

Број 1122. V—1910—124.

Подгорица, 17. децембра 1911.

— Краљ. Обласни Суд, —
предсједник
Р. 124, 3. бр. 741, 3,3 Д-р С. Дрљевић.

ОГЛАС

Због извршења пресуде Кр. Великог Суда, од 12. новембра 1911 године, број 963—IV—1911—392. Износи се на јавну продају доље описана непокретност Гаше В. Требиња из Никшића, за намир дуга Ђорђеје Мијановића из Горњег поља, која је процијењена перпера 900.

Продаја ће се извршити у канцеларији подписатога суда.

За продају одређују се три рока: 28. фебруара, 28. марта и 28. јула 1912 године од 2 до 5 сати посље подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вриједности, на другом року хоће и ниже, али не испод ²/₃ од процијењене вриједности, на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Лицитанти су дужни положити при иканту јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, дужникови повјериоци као и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду пријед прве продаје.

Опис непокретности:

Једна кућа једнобојна са 2 одјељења, налазећа се у варош Никшић; а граничи: од истока поп Ђорђија Милановић, од запада и југа дужник Требињад, од сјевера Крсто Мијушковић.

Број 2638. 685—1911.

Никшић, 21. децембра 1911 године.

Општински Суд
за предсједника, — судија,
Р. 202, бр. 1018, 1,1 Марко Слијепчевић.

ОГЛАС

Износи се на јавну продају дољеописата непокретност Сима Илића из Подгорице; процијењена перпера 40.000.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатога суда. —

За продају одређују се три рока: 10. марта, 10. априла и 10 августа ове године од 8 до 12 прије и од 2 до 5 сати послјије подне.

На првом року непокретности се неће продати испод процијењене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод ²/₃ процијењене вриједности, а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене. — Сваки је лициант дужан положити јемство 10% од процијењене вриједности. —

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

1) Једна двокатна кућа у Мирковој вароши на Немањиној риви са баштом, дуга 17 метара, — са два једнокатна крила са страна, у дужини од 13. метара; граничи: од истока авлијом куће Вука Кривокапића, од запада кућом Тодора Вујошевића, од сјевера земљиштем Лаза Ђуровића, а од југа Немањина рива.

2) Једна једнокатна кућа у Скадарској улици, дужине са портуном 34 метра са припадном баштом, по плану; граничи: од истока шталом и авлијом Вука Кривокапића, од запада земљиштем Лаза Ђуровића, од сјевера Скадарском улицом, а од југа баштом Илићеве куће. —

Башта двокатне куће и два једнокатна крила ограђена је зидом и засађена разним воћкама, башта једнокатне куће ограђена је само са истока зидом, а са западне стране има право према плану Миркове вароши. Куће су саграђене од доброг и тврдог материјала и налазе се у најбољем стању.

Број 2061. IV—1911—594.

Подгорица, 10. фебруара 1912 г.

— Општински Суд, —
за предсједника, — судија,
Р. 272, бр. 147, 1,1 кап. А. Контић.

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности — дијела куће — Стевана Рајковића, извншеће се 11. маја 1912. у овом суду, у 4 часа послјије подне.

Вићи оглас у „Гласу Црногорца“ од 3. децембра 1911., број 53.

Број 2831. VI—1908—69.

Цетиње, 13. фебруара 1912.

Општински Суд,
за предсједника, — судија,
Р. 48, бр. 148, 1,1 Ј. Мартиновић.

ОГЛАС

У извршењу пресуде Обл. Суда у Колашину, број 2500. Износи се на продају доље описата непокретност Милосава Меденице из Плана, — за дуг Голуба Вујисића; процијењена 461 перпер.

Продаја ће се извршити у Кап. Суду Блатина на три рока: 12. марта, 12. априла, 12. августа 1912 год. од 9 прије до 3 сата послјије подне.

На првом року неће се дати испод процјене, на другом хоће, али не испод ²/₃, а на трећем року уступиће се понудиоцу највеће цијене. Лицитанти су дужни положити јемство 10% проц. вриједности.

Позивају се они, који имају на непокретност реално право и прече купње, да се суду пријаве прије продаје.

Опис непокретности:

рало ливаде и ¹/₂ рала орачице; граничи: западно Никола Јанковић, сјеверно пут, западно поток, источно Милосав Меденица.

Број 160—571—1911.

Блатина, 13. фебруара 1912.

Капетански Суд,
кап. Н. Драшковић.

Р. 151, бр. 152, 1,1

Приватни огласи

Црногорска Банка

Држаће на Цетињу, на дан 26. фебруара 1912 год. у 9 часова прије подне у банчином локалу своју

VI. Редовну Главну Скупштину

са следећим дневним редом:

- Избор секретара за вођење скупштинског записника;
- Избор двојице акционара за овјерење записника;
- Избор тројице акционара за бројење гласова;
- Извјештај Управног Одбора и полагање рачуна за 1911. годину;
- Извјештај Надзорног Одбора;
- Одобрење биланса и рада Управног и Надзорног Одбора за 1911. годину;
- Решавање о предлозима Управног Одбора;
- Бирање 5 чланова за Управни Одбор и
- Бирање 5 чланова за Надзорни Одбор.

Напомена: На Главној Скупштини могу учествовати они акционари, који положи своје акције у смислу члана 36. банчиних правила код једног од дољеозначених завода.

Акционари, који неби могли лично присуствовати, могу своје акције депоновати код Црногорске Банке или њених повјереника и овима предати овлашћење, који ће их акционар на Скупштини заступати. Ниједан акционар не може заступати више од једног акционара.

Банчини су повјереници:

Народна Банка, Београд;
Српска Банка, Загреб;
Српска Штедионица, Кореница;
Прва Никшићска Штедионица, Никшић.
Цетиње, 8. фебруара 1912.

Управа Црногорске Банке.
Р. 179, бр. 125, 2,2

ОБЈАВА

ФИЛИЈАЛА НИКШИЋСКОГ ТРГОВ. АКЦИОН. ДРУШТВА на Цетињу

Држаће на 20. о. м. у својој канцеларији лицитацију за превоз своје робе Котор—Цетиње и обратно и Ријека—Цетиње и обратно.

Ко жели на томе инкантирати нека изволи тога дана присуствовати лицитацији.

Лицитанти морају имати по 4 добра теретна воза са добрим коњима и церадама за покривање робе и гаранцију у акцијама или непокретностима од перпера 2000—

Цетиње, 10. фебруара 1912.

ФИЛИЈАЛА

Р. 75, бр. 127, 2,2 Никшићског Тргов. Акцион. Друштва.

ОБЈАВА

Доље потписати извјештава све своје поштоване муштерије, као и оне, које би интересирало, да обављам шпедитерску радњу, — али никоме не одговарам како до сада, тако и у будуће, за никакве евентуалне штете, које би се роби случајно путем десиле, — већ сам само одговоран за робу, коју примим од магацинијера Барског Друштва, док је у вагону утоварим за даљу експедицију, — наравно узимајући признаницу о њеној количини и стављајући је за сваку евентуалност моме повјеритељу на расположење.

За мој труд наплаћивам врло скромно, а старам се да робу што је прије могуће упућујем.

Стојећи на услузи, — препоручујем се.

Бар, 1. фебруара 1912.

Андрија Прела

Р. 106, бр. 118, 2,3 трговац и шпедитор.

ПОЗИВ

Изгубио сам моју уплатну књижицу Народне Штедионице на Цетињу, бр. 112., II. коло. Молим онога ко је нашао, да ми је предаде у року од данас за двадест дана.

Бајице.

Р. 34, бр. 133, 1,1 Ђуро Видов Мартиновић.

ОГЛАС

Мој син Ђорђе Радовић, у назад пет година противу моје воље одбјегао је у Америку. Истом сам више пута писао и молио га да се поврати, — није хтио. Пошто ме као родитеља не слуша, предпостављам, да је постао распикућа, те овим изјављујем, да за његове дугове, које би учинио и ако их је до сад учинио не сматрам се одговорним.

Мратиње, 12. децембра 1911 г.

оф. Митар Радовић
из Пиве.

Р. 70, бр. 998, из 1911 г., 2,2

Црногорској Банци потребна су два добра чиновника,

један за Цетиње, а други за Подгорицу. Они који желе компетовати, нека се обрате дољепотписатој Управи најдаље до 15. марта о. г., приложивши уз молбу и сва потребна документа.

Првијенство имају они, који су свршили трговачку школу, или били већ у новчаним заводима.

Цетиње, 7. фебрура 1912 год.

Р. 56, бр. 121, 2,2 УПРАВА ЦРНОГОРСКЕ БАНКЕ.

ИСКЉУЧЕНА КОНКУРЕНЦИЈА

НОВО НОВО НОВО

НОВО ОТВОРЕНА ОБУЋАРСКА РАДЊА МИЛОША ШОШКИЋА,

у кући г. ШАКА ПОЧЕНА, натунска улица број 68.

Препоручује се поштованим муштеријама за израду сваковрсне обуће.

Израда мушке и женске обуће, по парижком и американском фазону.

Нарочито се препоручује за најфинију израду чизама од најбоље и најфиније коже — сваке врсте.

Крој чизама савремен и јединствен.

За израду обуће дајем гаранцију.

Цијене умјерене. — Услуга тачна.

Уљудно се умољава поштовано грађанство — за што већу посјету. Р. 75, бр. 65, 4,5

Продајем кућу у нову варош Катунска улица, у коју станује г. поп Илија Јовићевић.

Цетиње. Р. 17, бр. 105, 3,4 Митар Пајовић.

НА ЗНАЊЕ. Имам у хотелу „Цетиње“ да издам на мјесечно спавање 7 мобилираних соба са електричним освјетљењем и послугом. Поједина соба може се издати за самца или за двојицу.

Цијена врло јевтина. — Молим заинтересоване.

Р. 37, бр. 150, 1,4 Митар Пајовић.

ОБЈАВА

Сагласно ријешењу одбора спштине вароши Колашина, од 10. фебруара ове год., на дан 1. марта ове године даваће се у канцеларији потписате Управе, на јавној лицитацији контракт меса за општину вароши Колашина, за вријеме од дана уступања до 1. марта 1913 год.

Лицитација ће се држати означеног дана, од 8—12 прије и од 3—6 часова послјије подне и контракт уступити понудиоцу најниже цијене, наравно ако понуда буде повољна за општинску Управу.

Контратски услови са односним обавезама могу се виђети у истој Управи сваког дана за вријеме канцеларијских часова.

Лицитантима се тражи кауција од 1000 перпера у готовом новцу или сигурном непокретном иману 2000 перпера, које би се имало за ту сврху заставити.

Истовремено напомиње се лицитантима, који би жељели речени контракт подузети, да за поменуто вријеме док контракт траје неће му се узимати прописна дозвола.

Број 111 ex 1912 B. — 1911—47.

Колашин, 14. фебруара 1912 г.

Управа општине вар. Колашина, предсједник,
сердар М. Влаховић.

Све моје потраживање, које сам имао код појединих лица од старог дуга, за која се новац и пресуде налазе код црногорских судова, *иродао* сам из слободне руке као власник истих моде зету *Љубисаву Вучковићу*, трговцу из Котора.

У исто вријеме одричем се ја и моја мати Јованка и свих ранијих пуномоћника наших, пошто је све наше потраживање пријешло на Вучковића.

Р. 62, бр. 154, 1,1 Никола Вујичић.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Под притиском неизмјерне туге и жалости, која нас за навјек уцвијели, јављамо тужну вијест нашим сродницима и пријатељима, да се је наш никад непрежањени син

† ТОМО

ученик првог разреда Цетињске Гимназије, пошље кратког боловања преселио у вјечност, 10. фебруара т. год., у 14 години свог млађаног живота, а 12. истог уз многобројно саучешће племеника, браће и пријатеља сахрањен пред црквом св. Вознесенија.

Овом приликом сматрамо за особиту дужност изјавити благодарност г-ди љекарима: Милу Иличковићу, Огњеновићу и Марулицу на живом заузимању приликом лијечења; г. г.: кап. Луки Станковићу и секр. општинне Лабуду Јовановићу с Виранима на пажњи и пратњи, коју нам указаше при поласку с Вира; свјештеницима: попу Никчу Јовановићу, оцу Макарији и попу Јоку Поповићу, као и учитељу Гојнићу с ђацима на свечаном спроводу и погребу.

Најсрдачније захваљујемо г. Мирку Мијушковићу управитељу Цетињске гимназије на телеграфском саучешћу у име професорског збора.

Такође најсрдачније благодаримо на телеграфско саучешћу г. г.: предсјед. Великог Суда Лабуду и командиру Луки — Гојнићма; командиру Јоку, учитељу Андрији и Андрији Милову — Јовановићма; Тому Поповићу; д-р Милу, Тому Мићову и Лушану — Иличковићма; Јовану, Милу, Николи и Илији — Поповићма; Ђуру Гојнићу и Крсту Јовановићу; Закару и Никчу — Роловићма; Петру Вујовићу; ученицима првог разреда Цетињске гимназије, покојником друговима; Јову Леверди и Душану Копитовићу, као и на писменом саучешћу г. попу Јовану Ђвозденовићу.

Неизмјерна хвала нашим пријатељима, који у масама лично присуствовали, нашег покојника оплакали и до вјече куће испратили; као: Зачиранима. Прекорничанима, Сеочанима, Забшанима Глуходољанима, Буковичанима, Лупиљанима, Папратничанима и нашим племеницима Брчелианима.

Изјављујемо благодарност и свима онима, који нам ма којим путем саучешће изјавише.

У Брчелима, 15. фебруара 1912.

Ожалошћени: отац **Машо Копитовић**; мати **Марија**; брат **Јован** са осталом породицом.

Р. 275, бр. 149, 1,1